

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

ISSN 2522-4743

***Матеріали VI Інтернет-конференції
«ІНОЗЕМНА МОВА У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ
СПЕЦІАЛІСТІВ: ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЇ»***

***Sixth Internet Conference Proceedings
"FOREIGN LANGUAGE IN PROFESSIONAL
TRAINING OF SPECIALISTS: ISSUES AND
STRATEGIES"***

***збірник тез доповідей
[Електронний ресурс]
ONLINE BOOK OF ABSTRACTS***

***21 лютого 2022
February 21, 2022***

**Кропивницький – 2022
Kropyvnytskyi – 2022**

ISSN 2522-4743

ББК 81.2(3)

i – 67

УДК 4И

Збірник тез доповідей [Електронний ресурс] VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії». – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. – 423 с.

Online Book of abstracts of the sixth International scientific and practical Internet conference “Foreign language in professional training of specialists: issues and strategies”. – Kropyvnytskyi: EPC of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, 2022. – 423 p.

*Друкується за рішенням вченої ради
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету імені Володимира Винниченка
(протокол № 11 від 09 березня 2022 року)*

РЕДКОЛЕГІЯ:

Світлана Іванівна ШАНДРУК, доктор наук, професор (Кропивницький, Україна);

Ліна Леонідівна СМІРНОВА, доктор філософії, доцент (Кропивницький, Україна);

Prof. Dr. Eda USTUNEL (Mugla, Turkey);

PaedDr. Eva SMETANOVÁ (Zilina, Slovakia);

Dr. Magda AJTAY-HORVÁTH (Nyíregyháza, Hungary).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Світлана Іванівна ШАНДРУК, доктор наук, професор (Кропивницький, Україна);

Ліна Леонідівна СМІРНОВА, доктор філософії, доцент (Кропивницький, Україна);

Олена Іванівна МОСКАЛЕНКО, доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна);

Еда УСТЮНЕЛЬ, доктор наук, професор (Mugla, Turkey);

Олена ГУНДАРЕНКО, доктор філософії (Zilina, Slovakia);

Єва СМЕТАНОВА, доктор філософії, професор (Zilina, Slovakia);

Жаміля Махсудовна БАКІРОВА, магістр пед.н., ст. викл. (Аркалик, Казахстан);

Єва ЛЕЛАКОВА, доктор філософії (Zilina, Slovakia);

Магда АДЖТАЙ-ХОРВАТ, доктор наук, професор (Nyíregyháza, Hungary).

***Оргкомітет не несе відповідальності за зміст науковий праць та
достовірність наведених фактологічних
та статистичних даних.***

ЗМІСТ

SECTION 1. CRITICAL ISSUES OF CONTEMPORARY PHILOLOGY. LITERATURE AND CULTURAL STUDIES

Алла ПАЛАДЬЄВА, Анастасія ШИЛЮК. КОНТЕКСТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ПАЛІТРИ ТАКТИК ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ОСОБИСТІСНИХ ХИТРОЦІВ У ДИСКУРСІ ПЕРЕМОВИН.....	13
Алла ПАЛАДЬЄВА, Дмитро ПАЛАМАРЧУК. КОМУНІКАТИВНІ ПАРАМЕТРИ ТЕКСТІВ КОНТРАКТІВ.....	15
Тетяна МАРЧЕНКО. НАЗВИ ГОРОДИНИ У РОМАНІ НАТАЛКИ СНЯДАНКО «ГЕРБАРИЙ КОХАНЦІВ».....	18
Геннадий ПРОКОФЬЕВ. КОМУНІКАТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ИРОНИИ.....	20
Оксана ЗОСІМОВА, Юлія ЛИСЯНСЬКА. ВІДТВОРЕННЯ ЕМОЦІЙНО ЗАБАРВЛЕНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛОМОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ ПОВІСТІ МАРКА ВОВЧКА «ІНСТИТУТКА».....	22
Микола БОРОДАНЬ. СУБ'ЄКТИ «ТОЧКИ ЗОРУ» У ФРАНЦУЗЬКОМУ НАРАТИВНОМУ ТЕКСТІ.....	24
Микола БОРОДАНЬ. РЕТРОСПЕКТИВНА «ТОЧКА ЗОРУ» У ФРАНЦУЗЬКОМУ НАРАТИВНОМУ ТЕКСТІ.....	27
Вікторія ЩЕРБАКОВА. СПЕЦИФІЧНІ ОЗНАКИ КОМПОНЕНТА «НАЦІЯ» У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ ФРАНЦІЇ.....	29
Вікторія ЩЕРБАКОВА. КОМПОНЕНТ «ЛЮДИНА, СІМ'Я, СУСПІЛЬСТВО» КОНЦЕПТУ «PATRIE» У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ КАНАДИ.....	31
Eva LELÁKOVÁ. CAMBRIDGE CORPUS OF ACADEMIC ENGLISH AS A SOURCE OF LINGUISTIC STUDIES.....	33
Oksana LEVCHENKO. FEATURES OF DISTANCE LEARNING IN CONDITIONS OF THE COVID-19 PANDEMIC.....	35
Оксана СТАРИК. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	37
Алла КАЧАН, Алла ПАЛАДЬЄВА. ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ ТА ТИПОЛОГІЯ МОВЛЕНСВИХ СТРАТЕГІЙ І ТАКТИК.....	38
Ірина БІЛЕЦЬКА. ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСОБИСТОГО ІМЕНІ В КОНТЕКСТІ ЛИСТУВАННЯ: НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	41
Olena HUNDARENKO, Daniel POLAČEK. LANGUAGE PECULIARITIES OF INSPIRATIONAL SPEECHES DURING COVID-19 PANDEMIC.....	43
Ботагоз ТУРГУМБЕКОВА. ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ МЕТОД ОБУЧЕНИЯ ЯЗЫКАМ.....	45
Тетяна КУЗЬМЕНКО. ВІКОВЕ РОЗМЕЖУВАННЯ СУЧАСНОГО НІМЕЦЬКОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО ЛЕКСИКОНУ.....	48
Юлія ЗАГРЕБНЮК. ВИКОРИСТАННЯ СЛЕНГУ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	50

Анастасія ГАНЧУК. ОМОНІМІЧНИЙ ЗАЙМЕННИК «IL» У БЕЗОСОБОВИХ КОНСТРУКЦІЯХ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ.....	52
Анастасія ГАНЧУК. ЯВИЩЕ СИНТАКСИЧНОЇ ОМОНІМІЇ В СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ	54
Юлія ГРЕЧАНЮК. СЛОВОСКЛАДАННЯ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ФРАНЦУЗЬКИХ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ У РОМАНАХ САН- АНТОНІО.....	56
Юлія ГРЕЧАНЮК. ПОНЯТТЯ «НЕОЛОГІЗМ» І ЙОГО ТИПОЛОГІЯ	58
Тетяна МОРОЗ. АСИМЕТРІЯ ЯК ФІЛОСОФСЬКА ПРОБЛЕМА	61
Таміла ФІЛІППОВИЧ. ОСОБЛИВОСТІ ІСПАНОМОВНОГО ГАЗЕТНО- ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ.....	64
Ігор ГУРСЬКИЙ. ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ТЕРМІНУ «ТУРИСТИЧНИЙ ПУТІВНИК» У ПАРАДИГМІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ПОШУКІВ.....	66
Тетяна КІБАЛЬНИКОВА. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ «SCHOOL» У НАВЧАЛЬНИХ ТЕКСТАХ ПІДРУЧНИКІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ	69
Гулжан АЙДАРОВА. АРХАІЗМИ В КАЗАХСКИХ ПОСЛОВИЦАХ И ПОГОВОРКАХ	71
Олена ПЕТРЕНКО. ЕЛЕМЕНТИ ЦИКЛІЧНОГО ЧАСУ У ФОЛЬКЛОРНО-МОВНІЙ КАРТИНІ NURSERY RHYMES.....	74
Крістіна САВИЦЬКА. КОГНІТИВНО-МАТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ДОМЕНУ КІЛЬКОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	77
Юлія ТАРАНЕНКО. СИМВОЛІЗАЦІЯ АНГЛОМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ	79
Ольга КОЗІЙ. ЗАСОБИ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ У МАЛІЙ ПРОЗІ У. ФОЛКНЕРА	82
Алла ПАЛАДЬЄВА, Валентина САВКА. ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА МОВЛЕННЄВОГО ЖАНРУ «ВЕБ-БРАУЗЕР».....	84
Алла ПАЛАДЬЄВА, Ірина НАЗАРЧУК. ПОНЯТТЯ «КАЛАМБУР»: ОГЛЯД РІЗНИХ ПІДХОДІВ	87
Алла ПАЛАДЬЄВА, Олександра ЗВІРЯКА. ПОНЯТТЯ «КОМУНІКАТИВНИЙ ЕТИКЕТ». НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ КОМУНІКАТИВНОГО ЕТИКЕТУ.....	89
Ірина ПЯНКОВСЬКА. МЕДІАТЕКСТ ЯК ОБ'ЄКТ ЕКОЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ).....	91
Марія ВОЙЧЕНКО. ПРЕЦЕДЕНТНІСТЬ АНТРОПОНІМІВ У СКЛАДІ АНГЛІЙСЬКИХ ІДІОМ.....	93
Алина СИРАЗИЕВА. ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ЛИТЕРАТУРА В НРАВСТВЕННОМ И ЭСТЕТИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ ЧЕЛОВЕКА.....	95
Алина СИРАЗИЕВА. ПОСТИЖЕНИЕ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ ЧЕРЕЗ ЧТЕНИЕ И АНАЛИЗ ТЕКСТА.....	98
Людмила ВЕРЕМІЮК, Анастасія ТКАЧЕНКО. ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВОЗЕЛАНДСЬКОГО ВАРІАНТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ПРИКЛАДІ ІМЕННИКІВ.....	101
Людмила ВЕРЕМІЮК, Юлія ТИМОЩУК. ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ АВСТРАЛІЙСЬКОГО ВАРІАНТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	103
Vožena PETRÁŠOVÁ, Veronika KRIŽOVÁ. PHONETIC ICONICITY IN LITERATURE	105

Під час вивчення української мови та літератури слід розкривати практичну цінність вивчення цих наук, формувати вміння студентів самостійно конструювати свої знання.

Метод проєктів зорієнтований на самостійну діяльність студентів (індивідуальну, парну чи групову), яку вони виконують протягом певного відрізка часу. Даний метод передбачає вирішення якоїсь проблеми, яка вимагає інтегрованих знань, дослідницького пошуку для її вирішення. Результати виконання проєктів повинні бути відчутними: якщо це теоретична проблема, то конкретне її вирішення, якщо практична - конкретний результат. Готуючись до заняття за методом проєктів, викладач має чітко усвідомлювати, який проєкт він запропонує студентам. Проєкт – це «п'ять П»: проблема – проєктування – пошук інформації – продукт – презентація. Завдяки проєктному методу навчання студенти усвідомлюють всю технологію розв'язання задач – від постановки проблеми до отримання результату [2, с. 118-130]. Так відбувається взаємозв'язок теоретичних знань із практичними вміннями, а розвиток студента стає ключовим визначенням навчання.

Вивчення української мови і літератури спрямоване не тільки на засвоєння певних знань, але й на розвиток особистості студента. Отже, побудувати навчальний процес з урахуванням потреб та здібностей кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами можливе лише із застосуванням сучасних освітніх технологій навчання, які дозволяють студенту безпосередньо приймати участь в побудові навчального процесу, здійснювати міцне і свідоме засвоєння знань, розвивати логічне і критичне мислення, підвищувати творчу активність та вміння самостійно працювати, сприяє формуванню інформаційної цифрової компетентності, надбанню умінь, життєво-необхідних компетентностей, емоційного інтелекту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Державні стандарти базової і повної середньої освіти // Сільська школа України. – 2003. – № 6. – С. 34–36.
2. Ісак О. Застосування нових інформаційних технологій в системі вищої освіти: переваги та недоліки // Технологічна освіта: досвід, перспективи, проблеми. 2010. №6. С. 118-130.
3. Наволокова Н. П. Практична педагогіка для вчителя: навчальний посібник / Н. П. Наволокова, В. М. Андреева. – Харків, 2009. – 120 с.
4. Шарова, Т.М., Соловій, О.І. (2018) Використання інформаційних технологій у навчальному процесі вищої школи. Інформаційні технології в освіті та науці: зб. наук. пр. (10). С. 355-359.

ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ ТА ТИПОЛОГІЯ МОВЛЕННЄВИХ СТРАТЕГІЙ І ТАКТИК

Алла КАЧАН, Алла ПАЛАДЬЄВА (Умань, Україна)

Особливістю комунікативно-прагматичного підходу до вивчення рекламного дискурсу слід уважати аналіз стратегій і тактик, які застосовуються укладачами рекламних повідомлень. Сучасна лінгвістика запозичила терміни «стратегія» і «тактика» з теорії планування воєнних дій, у якій стратегія визначається як мистецтво проведення війни або масштабної операції в цілому, а тактика – складова частина військового мистецтва, що охоплює теорію і практику ведення конкретних операцій. Оскільки кінцева мета будь-якого рекламного мовлення є

«завойовницькою», рекламодавець організовує сприйняття повідомлення таким чином, щоб заволодіти увагою адресата й отримати прихильність по відношенню до своїх ідей. За аналогією можна говорити про те, що рекламна (мовленнева) діяльність організовується копірайтерами стратегічно.

Аналіз наукових праць, присвячених дослідженню стратегій у різних типах дискурсу, дає змогу виявити тенденцію прикладного опису конкретних стратегій та їх реалізації у різних мовленневих ситуаціях. Поняття комунікативних стратегій і тактик досліджували такі зарубіжні та вітчизняні лінгвісти, як: В. Дем'янков, О. Факторович, Є. Шейгал, І. Труфанова, Є. Ключев, Г. Матвеева, М. Добрякова, Ю. Іванова, О. Іссерс, Є. Шевченко, І. Гулакова, Н. Ощепкова, Т. Третьякова, О. Федорова, В. Мулькеева, О. Паршина, М. Чуриков, О. Саприкіна, І. Фролова, О. Ярославцева, К. Заламун, Т. ван Дейк, А. Тільманн, В. Холлі, Г. Вольф. Таким чином, стратегії досліджувалися у науковому, художньому, публіцистичному, мас-медійному, комп'ютерному, юридичному дискурсах. Невипадковим є те, що термін «стратегія» набув стійкого утвердження та численних тлумачень у лінгвістичній літературі.

У сучасній лінгвістиці немає загальноприйнятої, чітко визначеної типології комунікативних стратегій. Це можна пояснити розмаїттям комунікативних ситуацій, у кожній із яких комуніканти використовують комунікативні стратегії, а також проблемою визначення відповідних критеріїв для їхнього розподілу та розмежування. Розглянемо найбільш поширені класифікації стратегій як явища комунікації [8]. Лінгвісти Т. ван Дейк та В. Кінч запропонували класифікацію, у якій розрізняють стратегії відповідно до характеру процесів породження й розуміння дискурсу: 1) пропозиційні; 2) локальної зв'язності; 3) макростратегії; 4) схематичні; 5) продукційні; 6) стилістичні; 7) риторичні; 8) невербальні; 9) конвертаційні [2].

З погляду функціонального підходу О. Іссерс виокремив основні та допоміжні стратегії. Основні стратегії спрямовані на вплив на адресата й лінгвістичне «підкорення» інших комунікантів. Основною стратегією є така, яка є найбільш значущою щодо ієрархії цілей та мотивів комунікантів. Допоміжні комунікативні стратегії характеризують конкретну розмову із чітко визначеними цілями. Ці стратегії сприяють ефективному впливові на адресата, що досягається за допомогою правильної організації діалогічної взаємодії [5].

Беручи до уваги етнічні, соціальні, вікові, гендерні, особистісні, часові фактори, що мають вплив на формування комунікативних стратегій і тактик, здійснено класифікацію, представлену у вигляді набору опозицій: універсальні – етнічно-специфічні; загальноживані – індивідуальні; загальноживані – статусно-зумовлені; загальноживані – вікові; унісекс – гендерно-марковані; вербальні – невербальні; атемпоральні – обмежені в часі; кооперативні – конфліктні; адресантно-орієнтовані – адресатно-орієнтовані; інформативні – спонукальні [1].

Загальноприйнятою є типологія комунікативних стратегій, яка базується на діалогічній взаємодії відповідно до результатів комунікативної події – гармонії чи конфлікту. Стратегії, відповідно до цього, поділяють на кооперативні та некооперативні (конфліктні, конфронтаційні) [4]. Стратегії кооперації застосовують у комунікації, де співрозмовники реалізують свої комунікативні наміри, зберігши комунікативну рівновагу. Тут комунікативна взаємодія комунікантів характеризується швидким формуванням спільної картини

ситуації, підтвердженням обоюсторонніх ролівих очікувань, взаємною емпатією. Кооперативні – ті стратегії, що сприяють ефективній організації мовленнєвої події. Реалізація кооперативних комунікативних стратегій уможлиблюється за допомогою тактик кооперації та згоди, схвалення, компліменту, поступки тощо [4].

У рекламному дискурсі комунікативні стратегії сприяють організації реклами, орієнтованої на здійснення прагматичного впливу на адресата. Намагаючись реалізувати комунікативну мету та одержати бажаний результат, рекламотворці обирають таку стратегію, яка дає змогу максимально ефективно реалізувати їхні наміри шляхом мовленнєвого впливу на поведінку адресата.

Існують різні визначення поняття «комунікативна тактика». Тактику визначають окремим інструментом реалізації загальної стратегії, мовленнєвою дією, що відповідає певному етапу реалізації комунікативної стратегії [7], системою дій, що забезпечує ефективну реалізацію стратегії [5], набором локальних риторичних прийомів та ліній поведінки, що співвідносяться з локальними цілями інтеракції [6]. З позиції членування мовленнєвого потоку тактика є мовленнєвою дією – мінімальною одиницею, яка покликана забезпечити реалізацію обраної комунікативної стратегії [9]. Під тактикою розуміють комунікативні ходи, що сприяють вирішенню стратегічного завдання під контролем відповідної стратегії. Комунікативні ходи представлені набором мовленнєвих дій, що використовуються для реалізації певної стратегії [3].

Отже, стратегії і тактики перебувають в ієрархічних відносинах і реалізуються як мінімум у трьох планах ментально-об'єктивних відносин: концептуально-тематичному, функціонально-прагматичному, формально-стилістичному. Концептуально-тематичний план пов'язаний із відбором змісту (теми), закладеної в текст інформації. Під функціонально-прагматичним планом розуміють функціональну спрямованість тексту або той комунікативний ефект, якого він повинен досягнути. Формально-стилістичний план є системою актів вибору та комбінування мовних засобів, які забезпечують мовленнєве формулювання задуманих цілей.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Белова А. Д. Комунікативні стратегії і тактики: проблеми систематики. *Мовні і концептуальні картини світу*: зб. наук. пр. Київ, 2004. №10. С. 11–16.
2. Дейк Т. А. Стратегии понимания связного текста. *Новое в зарубежной лингвистике*. Москва, 1988. Вып. 23: Когнитивные аспекты языка. С. 153–211.
3. Дубенко О. Ю. Англо-американські прислів'я та приказки. Вінниця: Нова Книга, 2006. 416 с.
4. Івацішин О. М. Англійські термінологічні словосполучення у текстах з проблем техногенного впливу на довкілля: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Львів, 2007. 20 с.
5. Иссерс О. С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи. Москва: Едиториал УРСС, 2002. 284 с.
6. Макаров М. Л. Основы теории дискурса. М.: ИТДГК «Гнозис», 2003. 280 с.
7. Сковородников А. П. О необходимости разграничения понятий: риторический прием, стилистическая фигура, речевая тактика, речевой жанр в практике терминологической лексикографии. *Риторика-Лингвистика*. 2004. №5. С. 5–11.
8. Томащук Ю. О. Дискурсивно-прагматичні характеристики англійського інтернет-інтерв'ю (на матеріалі Інтернет-журналів для підлітків “gUrl”, “Seventeen”, “Teen Vogue”): дис. канд. філ. наук: 10.02.04. Луцьк, 2016. 243 с.
9. Труфанова И. В. О разграничении понятий: речевой акт, речевой жанр, речевая стратегия, речевая тактика. *Филологические науки*. Ростов: РГУ, 2001. №3. С. 56–65.